

Zajęcia logopedyczne 24.06.2020 RP

Temat: Wiadomości podsumowujące na temat rozwoju mowy dzieci w różnym wieku.

Mowa w dużej mierze wpływa na całokształt rozwoju dziecka, a szczególnie na jego powodzenia nie tylko w szkole, ale również w dorosłym życiu. Daje możliwość komunikacji, stanowi narzędzie w zdobywaniu informacji, pozwala na wyrażanie swoich uczuć, myśli i opinii.

Poziom językowej komunikacji w dużej mierze determinuje możliwości człowieka. Sposób komunikowania się wpływa na sukcesy edukacyjne, zawodowe oraz stosunki z innymi ludźmi. Czasem koniecznym do szczególnej pracy skierowanej na rozwój związanych z mową sprawności jest okres przedszkolny i wczesnoszkolny. Rozwój mowy u dzieci zależy jest od wielu czynników. Duże znaczenie w pracy nad sprawnością mowy dzieci w młodszych grupach przedszkolnych mają zabawy umuzykalniające. Takie formy jak malowanie, taniec, słuchanie bajek, tworzenie rytmu rozwijają osobowość dziecka. Kształcą także jego myślenie i wzbogacają język.

Wiek przedszkolny obejmuje okres życia dziecka od 3 do 7 lat. Jest to okres intensywnego rozwoju człowieka. Jednakże każde dziecko rozwija się w nieco innym tempie, w odmiennych warunkach środowiskowych, każde jest odrębną indywidualnością, różni się od rówieśników różnymi cechami fizycznymi i psychicznymi.

Rozwój mowy dziecka jest uwarunkowany genetycznie, zależy od właściwości organizmu człowieka, ale możliwy jest jedynie w kontakcie ze środowiskiem społecznym, z innymi ludźmi. Jest to proces, w którym współgrają czynniki biologiczne i społeczne.

Rozwój mowy u dzieci;

Trzylatek;

- Rozumie to, co niego mówimy, i spełnia proste polecenia; idziemy do łazienki, sprzątam zabawki.
- Pytany podaje swoje imię.
- Próbuje wykonać codzienne czynności wg podanych instrukcji.
- Zadaje pytania nie zawsze jasno sprecyzowane.
- Powinien wymawiać prawidłowo; wszystkie głoski samogłoski (nosowe „ą” mogą być wymawiane jako om, on), spółgłoski p, b, m, f, w, t, d, n, l, ś, ź, ć, dź, ń, k, ch, j, ł. Głoski sz, ż, cz, dz, mogą być wymawiane jako ś, ź, ć, dź a głoska r jak l.

Jeśli 3-latek nie wymawia wymienionych głosek zgodnie z normą, mówi tot (kot), jowej (rower) lub mówi z językiem między zębami, to warto skonsultować się z logopedą.

Czterolatek;

- Rozumie i wykonuje nasze polecenia.
- Rozpoznaje i rozróżnia kolory.

- Pytany odpowiada, co robi. Odpowiada na pytanie; dlaczego?
- Potrafi mówić o przeszłości, teraźniejszości i przyszłości- czasem myli określenia czasu- jutro byłem u babci.
- Jest zaintrygowany poprawnością językową, choć zdarzają się w jego mowie niepoprawne konstrukcje gramatyczne.
- Zadaje dużo pytań.
- Stosuje neologizmy dziecięce, gdy nie zna właściwej nazwy np. ucho log (lekarz od uszu).
- Powinien wymawiać; s, z, c, dz, (twardo, z zamkniętymi ustami); głoski sz, ż, cz, dż, mogą być wymawiane jako s, z, c, dz, a głoska r jako l.
- Nie zmuszamy dziecka do wymowy głoski r, gdyż aparat mowy nie jest jeszcze na to przygotowany i może dojść do nie prawidłowego dźwięku (r- tylnojęzykowe).

Jeśli dziecko mówi z językiem między zębami, nie wymawia głosek przewidzianych dla jego wieku lub wymawia je w sposób zniekształcony (np. dziwne brzmienie głoski r), warto zwrócić się do logopedy.

Pięcioletek;

- Stosuje wypowiedzi wielozdaniowe, opowiada zdarzenia, opisuje przedmioty i ich zastosowanie, używa różnych przyimków.
- Uwzględnia kolejność zdarzeń i zależności przyczynowo-skutkowe.
- Potrafi wyjaśnić znaczenia słów, używa ponad 2000 słów.
- Dokonuje autokorekty mowy, powoli zanikają nieprawidłowości gramatyczne.
- Może jeszcze wymawiać r jako l, natomiast sz, ż, cz, dż, ale często pojawia się prawidłowe lub hiperpoprawne brzmienie szafa- safa, rarka- lalka.

Sześcioletek:

- Ma opanowane podstawy systemu językowego.
- Powinien wymawiać prawidłowo wszystkie głoski.

Jeśli dziecko nie wymawia poprawnie głosek przewidzianych dla jego wieku lub je zniekształca, ma mały zasób słów, z trudem buduje zdania i robi błędy gramatyczne oraz fleksyjne, to warto zwrócić się do logopedy.

Zwracamy szczególną uwagę;

- Na każdym etapie rozwoju dziecka uwagę powinien zwrócić sposób wymowy głosek dźwięcznych, np.; samek- zamek, fota- woda. Jest to zaburzenie dźwięczności i wymaga terapii.
- U dzieci 3-letnich może pojawić się rozwojowa niepełność mowy, np. maaamaaa wróóóóóóó. Może ona trwać ok. 12 miesięcy.
- Sprawdźmy, czy dziecko dobrze słyszy- jak reaguje na pytania, czy nie mówi zbyt głośno.
- Obserwujemy sposób oddychania dziecka- synchronizacja mowy z oddychaniem jest ważna – mówi na wydechu; małe dzieci mogą mieć skróconą fazę wydechową i zaczynają

mówić na wdechu- dlatego tak ważne w profilaktyce rozwoju mowy są ćwiczenia oddechowe.

- Przyjrzyjmy się, czy dziecko się ślini zbyt mocno- mogło utrwalić się połykanie trzewne , język leży wtedy na dole i sprawia jakby go było za dużo.

Na zakończenie jeszcze kilka zabaw logopedycznych do wykorzystania przy wspólnej zabawie:

Zagadki;

Spadłem z drzewa, leżę na trawniku, w brązowej koszulce, w zielonym płaszczku (kasztan)
Gdy je dzik pod dębem znalazł z apetytem zjadł je zaraz (żołądź)
Czerwone kuleczki możesz nawlec na niteczki. Kiedy zrobisz już korale, podaruj je swojej mamie (jarzębina).

„Jesienna zabawa”

Poszedł Gaduś na spacer (marsz w miejscu z wysokim unoszeniem kolan)
Gdzie kasztanów leży wiele (palce wskazujące i kciuki robią kóteczka)
Gdzie listeczki kolorowe (ręce uniesione w górę „wkręcamy żarówkę”)
Wciąż spadają mu na głowę (ręce powoli opuszczane w dół jednoczesnym poruszaniem palców).

„O którym zwierzęciu mówię?”

- On jest dziki, on jest zły. On ma bardzo ostre kły. Kto go w lesie spotyka na drzewo prędko zmyka. Dzik ; chrum, chrum.
- Ptasek ten wesoły ciągle w drzewa puka, bo on jest lekarzem i robaków szuka. Dzięcioł; stuk, puk.
- Długie uszy , szybkie nóżki z wielką radością marchewki chrupie. Zając; kic, kic, truś, truś.
- Jest zwierzę z bajek, chce zjeść wnuczkę i babcie udaje. Wilk; auuuuuu.
- Ma okrągłe, duże oczy, świetnie słyszy i poluje w nocy na myszy. Sowa; hu, hu.
- Podczas zimy smacznie śpi; bo słodki miodek wciąż mu się śni; Niedźwiedź; mru, mru.

„Chorobowe zgadywanki”

Dziś karetką pojedziemy- ue, ue, ue.

Może komuś pomożemy- ua, ua, ua.

Kto najbardziej chory jest?- eo, eo, eo.

Mały kotek, duży pies?- eu, eu, eu.

Kto Katarek duży ma- ai, ai, ai.

A kto kicha tak jak ja- ae, ae, ae.

Kogo boli głowa?- oa, oa, oa.

Kto się przed lekarzem chowa?- ou, ou, ou.

Kto lekarstwa nie chce brać?- ie, ie, ie.

Kto chce w łóżku długo spać?- iu, iu, iu.

A kto zawsze zdrowy jest,- ye, ye, ye.

Co dzień chce warzywa jeść- yo, yo, yo.

„Żurawina i Szyszka”

Poprzez lasy, piaski, pola pełza cicho i dostojnie długa żmija Żurawina.

(usta szeroko otwarte, język wykonuje wolne ruchy od prawego do lewego kącika ust).

Swym językiem wszystko bada.

(usta szeroko otwarte, język dotyka po kolei wszystkich zębów, najpierw na dole, następnie na górze).

Przy tym syczy,

(dziecko mówi; ssss -język za dolnymi zębami, usta jak w uśmiechu, zęby zbliżone).

Jadem pluje,

(dziecko mówi; tfu, tfu, tfu)

Bardzo lubi się wygrzewać, kiedy ciepło na dworze.

(usta szeroko otwarte, język wysunięty daleko na brodę).

Dnia pewnego myszka Szyszka, wyjadła ziarnka zbóż,

(dziecko naśladuje czynność jedzenia, przeżuwania)

Wtem syk straszny usłyszała

(dziecko mówi; sss...-język za dolnymi zębami, usta jak w uśmiechu, zęby zbliżone)

I do norki się schowała.

(usta otwarte, język kilka razy wysuwa się z buzi mocno do przodu i chowa się głęboko do tyłu).

Sss, sss, sss.....-coraz bliżej,

(dziecko mówi; sss...-język za dolnymi zębami, usta w uśmiechu, zęby zbliżone)

Myszka cicho popiskuje;

(dziecko mówi; pi, pi, pi)

„Czy ta żmija mnie wyczuje?”

Więc ucichła myszka Szyszka, tylko wąsikami rusza,

Żeby żmija Żurawina do jej norki nie trafiła.

(usta szeroko otwarte, język oblizuje szybko wargi dookoła).